

Szerkesztőségi iroda:

Főiac, Csulak-féle ház,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó hivatal:

Polfák Mór könyvnyomdája,
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap.

A háromszéki „Háziipar-egylet” és a „sepsi-szentgyörgyi önkényes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten
kint kétszer:
csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési feltételek:
Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve
Egész évre . . . 6 ft — kr.
Fél évre . . . 3 ft — kr.
Negyedévre . . . 1 ft 50 kr.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit-sorért, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitólír sora 15 kr.

Az előfogatok és az ellenzék.

A választások véget értek s azt hittük, a nemzet meg lesz kímélve az ellenzék további izgatásaitól. Csalódtunk. Az országot boldogító s boldogító vándorpostások szöszéki dikciókat a sajtó terére vitték át. Az izgatás most is foly végnélkül, a legkíméletlenebb modorban. A mérsékelt ellenzék sajtója egy nótát varrál a szélsőbaloldallal. Verik a nagy dob, hogy csak amugy zug az ember két füle belé.

Szűdják a kormányt, a kamarillát Bosznia elfoglalásáért. A hadba induló katonák harci kedvét sietnek itthon lehűteni s fivéreink vere-ségét nyíltan kívánják, míg a bosnyák rabló-bándák dicső tetteit égis magasztalják. Hát az miféle hazafiság: tüzelni a csapatokat, hogy keljenek fel a katonai fegyelem ellen, közölni egy állítólag hiteles iratot, a melyben katonáink fölhevítik az árulásra, esküjük megszegésére; hazafiság-e terjeszteni oly iratot, a melyben életik 1849. április 14-ét?

De mindez kevés. Megragadják az érzelmeit hurjait és tépik kegyetlen kezekkel. Rémhíreket gyártanak ama családok elkeserítésére, kik a családfőben, fiában, testvériben hoztak a csatatérnek áldozatot. Kéjelegnek a fájdalom fokozásában s a könyeket nem engedik felszáradni, hogy a kétségbeesést az elkeseredés legvégső határáig hatványozhassák.

Ily ellenzékűl nem lép meg, ha minden eszközt felhasználna izgatási céljaira, végre a meggyeket az előfogatok megtagadására tüzeli. Felhívja nyíltan a meggyeket, a közsegeket, hogy szegüljenek ellen a kormány rendleteinek s tegyék lehetetlenné csapataink, oly véres könyekkel siratott gyermekeink élményesét.

Sajnos, hogy az ország vezérmegyéje Pest-megye alispánja játszik az ellenzék kezére, hangzatos phrázisokkal véde a megtámadott közsabadságot (?). Pedig ez a közsabadság azon helyről legkevésbé sincs veszélyeztetve, hova ellenzékünk mérgecs nyíltait intézi. De felő, hogy lehet veszélyeztetve, ha a közrend érdekében és az élelmiszer-halaszthatlan követelménye folytán történt kormányi intézkedés leghasznosabb szándéka is az abszolút kényuri hatalom kísérteteket állítat a nemzet c'é.

Az ellenzék által folyton hangoztatni szokott alkotmány, törvények, jogrendnek nem az a legnagyobb megtagadása, ha erőszaknak nevezetik egy kormányrendelet s az autonómia compromittálásával a törvényhatósági tisztviselőt kívánják fölébe helyezni a kormány, mely tetteiért felelős, felelős a célért, de csak a parlamentnek, a népcsalád képviselőtén, mert a kérdőre vonási jog ezt illeti meg. Igenis feleljen a kormány tetteiért, midőn az ország képviselők együttes leendő, de hogy legyen felelős intézkedéseiről, midőn azokat fog-ganatosíthatatlannul is lehet hagyni?

Mi reméljük, hogy az ország megyei és törvényhatósági a halaszthatlan körülmények nyomása alatt nagyobb hazafissággal fog-nak binni, mintsem az ellenzék sajtó párt izgatásaitól oly térre hagyják magokat vezetett, me-lyen a megyei autonómia létének jogosultsága ország-világ előtt pellengetre állítat. Remél-jük, hogy midőn véreink, testvéreink, gyerme-keink életéről van szó, kiker a csata ördöklő dűhe talán megkímélt, akkor nem fogjuk mi őket az éhenhalás veszélyének áldozatul dobni.

Hadd örvöngjön az ellenzék fájdalma dü-hében választási vereségeiről, hadd puffogjanak a vitéz tollhősök légbé szórt phrázisa, gyanu-sításai és vádjai; a nemzet legalább meg fogja tudni: kikkel van dolga; a nemzet meg fogja tudni: milyen az a nagy hazafisság, a melyet az ellen-

zék mindig ajakán hord. Ez a láma ne térítse el a kormányt valódi kötelességétől. Bosznia és Hercegovina okkupálása a monarchia és Magyarország érdeke, mert nem akarja megengedni, hogy közvetlen szomszédunkban egy ak-kora szláv birodalom alakuljon, mely az Adriától a Feketetengerig terjedjen. Már pedig ha megengedjük, hogy ama két tartomány Szerbiával, Montenegróval és Bulgáriával egye-süljön vagy bármilyen alakban vele egy követ fuj-jon, akkor egy nagy délszláv állam alakulása rövid idő kérdése lenne.

Ha valakinek ama két tartományt el kell foglalnia, az csak monarchiának lehet. A nemzeti jogérzet mondja ezt. S ha már belefogtunk, lássunk hozzá erélyvel. Most már állami és katonai becsületünk van engagirozva Európa előtt. Használjunk fel minden lehető módot, hogy az okkupáció rövid időn véget érjen, hogy harcaink mielőbb családi tűzhelyökhöz visszatérhessenek s nyugalom és béke foglal-hassa el az izgatottságot és aggodalmat helyett.

Ujból is reméljük tehát, hogy megyeink nem adják oda magukat eszközül ellenzék párt céloknak és Magyarország népe tudni fogja, hogy nehéz időben mi a hazafiai kötelessége. Nem pártérdek forog itt fenn, hanem a haza érdeke. Nehéz a jelen és a jelen munkája, mert építjük a jövőt, hazánk közel jövőjét.

H.

Az okkupáció.

Szerajevóból jelentik, hogy Philippovics főpa-rancsnok mindenekelőtt csapataink biztosításáról és a rend helyreállításáról gondoskodik. Szerajevó-ba és a körülötte fekvő magaslatoakra elegendő őrsé-get helyeztek, a városban őrzőkat rendelt el és ideiglenesen erősítéseket emeltet.

A lefegyverzés gyorsan és akadály nélkül folyik. A török hivatalnokokat egyelőre fölmentet-ték, de ismét elő kell őket venni, mert ismerik az itteni viszonyokat, más hivatalnokai kart pedig itt nem lehet kapni. Az életszükségletek drágasága nagy; egyelőre kihirdették, hogy a szemérmelen áremelést szigorúan meg fogják büntetni, ennek következtében sok bolt zárva maradt. Egyes cik-kek 300 percenttel drágábbak mint rendesen. Ha-fiz pasát őrizet alatt Bródba szállították.

Philippovics községi tanácsot szervezett Szerajevóban, mely 28 tagból áll, közülök 5 török, 2 katolikus, 6 keleti vallású, 4 zsidó. Fazli pasát polgármesterré nevezte ki, és bosnyák bej és nagy becsületben áll. A tanács 22-én kezdette meg mű-ködését. H a d z s i J a m b o v i á t a híres izgatót elfogták.

A szerajevói állapotokról jelentik a „Neue Wiener Abendblatt” 24-éről:

Itt egészen helyre állítottak a nyugalom és a rend. A mohamedán lakosság nagy része vissza-tért ide.

A fő mollah Hasszan effendi körlevelet bocsá-tott ki az alá rendelt hódshoz, melyben felszól-lítja őket, hogy csendesítsék le a muzulmán iz-gatottságát; és azon meggyőződését fejezi ki, hogy az osztrákok mint barátok jöttek az országba és nem szándékoznak ártani a muzulmán vallásnak. A chacham basi, a szerajevói főrabbinus, gyűjtést rendezett hitfelei közt sebesülteinek javára, mely elég jelentékeny összeget eredményezett. Mind a két főpárt többször érkezett Philippovics főpa-rancsnokkal és Rotky polgári biztossal.

A szerajevói fellegetvár, mely a bombázás által és az elhanyagoltatás következtében sok szenvedett, ismét védelmezhető állapotba helyezték. Egész sor ideiglenes erődítést emeltek, és a Szerajevó fölött uralkodó hegyeken is földáncokat készítettek az útegek részére. A sereg zöme még nem hagyta el Szerajevót, és nagy részt csak a lovasságból álló előhadak bocsátották ki délkelet felé csapjaikat.

Asz idehozott foglyokkal most már nem rö-gtönítélet szerint, hanem mint hadifoglyokkal bán-nak. A foglyokat, hacsak némi valószínűséggel be-bizonyítják, hogy nem küzdöttek csapataink ellen, hazabocsátják.

A város elfoglalásakor itt állomásozó csend-őrség bebizonyította, hogy helyesen és loyálisan viselte magát és nem vett részt a 19. évi harcban. A tiszt és csendőrök csokigyan még 10-én és 20-án jelentkeztek és önkényi átadták fegyvereiket. A fegyvereket azonnal megvizsgálták fegyverko-vácsaink, és kitünt, hogy a fegyverek nagyobb ré-sze rozsdás és az utóbbi időben nem voltak hasz-nálhatban.

Csapataink egészségi állapota kitünő. A kato-nák élelmisése minden igénynek megfelel.

A „Presse”-nek írják Laibachból folyóhó 25-ről.

Tegnap este 9 órakor érkezett ide sebesül-tekkel a 3-ik vonat Boszniából. 93-an voltak össze-sen, a legnagyobb részt könnyű sebesültek, köz-tük egy százados is.

A sebesültek több ezredből valók, nagyobb-részt azonban Szapary hadosztályához tartoztak. A honvédek vitték őket a kórházakba saraglyá-kon vagy pedig egészségügyi kocsiokon.

Laibach város lakossága, de kivált az itteni nő-egylet a legnagyobb rokonszenvvel fogadta a sebesülteket és ruhával, frissítéssel és szivarok-kal bővön ellátta őket. Eddig 300 sebesültet he-lyeztek el a három katonai kórházban.

Schmigoy altábornagy, a ki Szapary csatí-ban könnyű sebet kapott nyakán, ide érkezett Zágrábból.

Bécs, aug. 27. Philippovics tábornagszerna-gy jelentései szerint a szerajevói győzelem szákmá-nyai naponként jelentékenyebbeknek mutatkoznak. A már jelentett ágyukon és fegyvereken kívül a lefegyverzés alkalmával csak Szerajevóban 6000 fegyvert szolgáltatott be a lakosság és még most is akadunk fegyverekre és löszerre. Szerajevó el-foglalása alkalmával elfogottak több sok török ka-tona is van és pedig nízamok, redifek és basibö-zukok. Eddig két szállítmányban 55 tisztet és 8370 katonát kísértünk Bródba.

Az összes szerb miniszterium lemondott és a fejedelem Riszticsét bízta meg a cabinet megala-kításával. Az új független fejedelemnek új szolgá-lisznak. E változást már régóta pengették a jól értesültek; és most, midőn megtörtént Risztics po-litikájának szentesítésén kívül áll van más jelen-tősége. Ő volt eddig is a szerb kormány lelke, most kedve szerint tisztítja meg a kabinetet a lomha vagy tüzes elemektől. Az bizonyos, hogy Risztics cabinetje mennél kevesebb meggondolat-lanságot fog elkövetni, de minden kedvező alkalmat meg fog ragadni a szerb államok megtestesít-sére. Loyális lesz, mint a meglapuló macska mind-végig.

Királyi kézirat a horvátokhoz.

Király ő felsége következő legfelsőbb kézira-tot bocsátotta ki ki:

Kedves Mazuranics bán!

Philippovics tábornagszernagy egy tudósításából a 13-ik hadtest felvonulása alkalmából kivettem, hogy ez alkalommal valamint a hatóságok, ugy a tartományi lakosság is eredményes támogatásuk-kal és áldozatkészen működtek közre. Meghagyom önnek, hogy a hatóságoknak és a lakoságnak ezért megelégedésemet fejezze ki.

Schönbrunn, 1878. aug. 22-én.

Ferenc József s. k.

Mazuranics bán ezen legfelsőbb leiratot kö-vetkező proclamáció kíséretében közölte:

Midőn nagyon kedves kötelességemnek tartom ezt ezennel általános tudomásra hozni, azt hiszem, hogy e királyi hatóságok hatóságainak és lakosságainak bebizonyult hűségétől és odaadásától bízom elvár-hatom, hogy a jövőben is minden adandó alkalmomkor a trón és haza iránti hasonló áldozatkész-séget fognak tanúsítani.

Zágráb, 1878. aug. 27-én

Mazuranics Iván.

Egy szerb lap véleménye a magyar sajtóról.

A belgrádi hivatalos „Srpzszke Novine” a következő communiquéet teszi közzé:

A mint az osztrák-magyar megszálló sereg, a bosnyák területre lépve, az ottani lakosság első ellentállásaira talált, az osztrák-magyar sajtóban azonnal hangok emelkedtek, hogy t. i. az ellent-

állásban Szerbia is részes s ezen gyanúsítások még inkább lábra kaptak, a midőn Szapáry altábornagy hadosztálya, Turlán áthatolva, nehézségekre akadt. Most azt is hozzáadják, hogy az elenszögölő mozgalomban szerb önkéntesek is részt vesznek s hogy a szerb kormánynak ennek megakadályozására nincsen sem akarata — sem hatalma.

Az osztrák-magyar sajtóban vannak lapok, melyek évek óta furcsa szemmel néznek Szerbiában. Nagyon érthető, hogy ezen szokásokról egyhamar le nem mondhatnak; különösen pedig a mostani körülmények között az ő meggondolatlan ingerültségük elképzelhető. — Az osztrák-magyar sajtóban talákozunk politikuskok, kik azt hitték, hogy a háború keleten csak katonai séta; s ezen tévzempontból indulva ki, nemcsak másoktól követtek el méltatlanságot hadászati kitűnő tulajdonaik tulbecsülése által, de saját hazai érdekeiknek is kárt okoztak, véltura vezetés a közvéleményt a dolgok valódi állapotával szemben. Ez az álláspont nem is oly könnyű, nem is oly egyszerű mint a milyennek ők képzelték. A ki közelebből ismeri keletet, tudni fogja, hogy ott a hadi műveletek a külföldi körülmények miatt sokkal nehezebbek, mint Európában bármely részén. De erről kevésbé lévén felvilágosítva s látván a váratlan nehézségeket, mikre az osztrák-magyar okkupációs sereg Boszniában akadt, nevezett politikuskok azoknak okát nem vélik egyébben találhatni, mint azon feltevésben, hogy ugyanazokban a szerb fejedelemségi szerbeknek részük van s ezen feltevés náluk azonnal az állítás pozitív alakját ölti magára.

Igy a „H. O. N.” magyar lap azt állítja, hogy Szapáry tábornoknak azért kellett visszavonulnia, mivel a Drina melletti szerb hadsereg oldalról fenyegette. A bécsi lapok pedig nem vonakodnak kimondani, hogy a szerb önkéntesek a törökökkel együtt támadják meg a cs. kir. hadakat; mi több, azt állítják, hogy a szerb hadsereg Nagy-Zvornikba bement, Belimarkovics ur pedig a Drinán a figyelőssereg fölötti parancsnokságot átvette.

Ezen hírek minden alapot nélkülöznek. Szerbiának a Drinán nincsen semmiféle figyelő hadserege, hanem oda csak szigorú cordont vont.

Belimarkovics tábornok Belgradban van; — Karan pap, kiről azt állítják, hogy Majevicán Turla mellett van, parochiáján békén és csendesen él. S így van ez a többi hírekkel is.

Senki nem veszi lelkére Szerbiában, hogy a harcnak tüzet még inkább szítsa, mely még jobban pusztítaná és kimerítené az országot, mely különben is eléggé elpusztult és kimerült.

Mi nem kételkedünk abban, hogy az osztrák-magyar hadsereg feladatát be fogja végezni s akkor alkalma lesz saját magának meggyőződni az elemekről, melyeket maga ellen birt s a melyek ellen harcolt. Ezen pillanatot Szerbia békén várja s a midőn az bekövetkezik, meg van győződve, hogy azok soraiban, a kik most az osztrák-magyar hadak ellen harcolnak, nem lesz egy szerb alattvaló is.

A királyi tábla áthelyezésének kérdése.

Maros-Vásárhely, 1878. aug. 26.

Jam fierit multa, quae fieri posse negabam.

A „Magyar Polgár” idei 185. számában egy vezércikk jelent meg, a mely felhívja az igazságügyi miniszter ur figyelmét a maros-vásárhelyi kir. táblának Kolozsvárra áthelyezésére és annak realizását első fontosabb teendő közé sorozza.

Ebben egy, a királyi tábla szervezetével, személyzetével és vezetésével elégedetlen és a széke helyi viszonyaival meghasonlott kedély cosmopolita elmefuttatását és eszmemenetét találjuk, mely igazságszolgáltatásunk misériát nem a szakavatott fegyelmezett bírói karok hiányában, az olcsóság és gyorsaságban, tehát a lényegben, — hanem az eddigi kísérletek alapján inkább a bírósági személyek kicserélése, szaporítása, azoknak kényelme nagyvárósiabb helyzetében, főleg a királyi táblának Kolozsvárra való áthelyezésében, más szóval a külsőségekben, recte személy- és levegőváltatásban keresi és találja fel.

Ezen érintett vezércikk nem a kitűzött cégrért, annak valóítására nem vezető érintett érveléseiről és hason értékű következtetéseiről, hanem főleg azért érdemi megfigyelünket, hogy multunk hagyományával, törvényes intézkedéseink a jelen nyomott és elszegényedett állapotainkkal és a hazára és vidéki jogosult igényeivel és érdekeivel nem sokat törődve, vakszággal azon észlelt törekvést kívánja előmozdítani, a mely a pénzforgalmat, szellemi előhaladást, közlekedést előmozdító több közhatalóságot egyedül Kolozsvárra összpontosítani irányult és a mely az erdélyi speciális érdekek előmozdítása címe alatt főleg Kolozsvárnak metropolitai tételét tűzte ki célul.

Ezen kétségtelen létező és megindult mozgalom és törekvés szoros összeköttetésben állván a Királyhágón inneni hazarész sorsával, szükségesnek találjuk az érintett vezércikk ezen valódi tendenciájával foglalkozni.

A két hazarész unificatiója után úgy találjuk, hogy Kolozsvár érdekei előmozdításáért állami uton különös gond fordítottat, megnyerte az egyetemet, a szerfelett költséges keleti vasút főirányára vezetett és annak valódi használatát ottan realizáltatott, dohánygyár, honvédfőparancsnokság

és más központi hatóságok és intézetek ottan helyeztettek el.

Muzeum, állandó színháza, számos mulatóhelyei, főúri palotái léteznek és erdélyi főuraink állandó kedvelt tartózkodási helyül szolgál, a mely körülmény anyagi viszonyaira előnyösen foly be.

Állami és magán uton felkaroltatásán kívül az erdélyi ev. ref. egyházkerület vezérferfiái részéről is megindítottak a mozgalom a nagy-enedi Bethlenianum főtanoda theologiai seminariuma áthelyeztetése és ezen főiskola jövedelmei nagyobb részének Kolozsváron folyamban tételére nézve, a mely ezen egyházkerület kebelében heves belzavart és a Bethlen főtanoda anyagi súlyedését idézte elő, komoly intő jelölés és figyelmeztetésül a rohamos, — a szükség feletti és káros központosítási törekvések következményeire nézve.

Nem tagadhatjuk el, hogy Kolozsvár historiai múltjánál, valamint jelenénél fogva is megérdemli a figyelmet, érdekei előmozdítását, további fejlődését, hanem azon mérvben, hogy miatta az ugy szolgálva külérdejeül szolgáló Nagy-Enyed, — vagy a székegyfölddel összeköttetésül szolgáló Maros-Vásárhely további fennállásokban és hasonló vagy még nagyobb mérvű missziójuk teljesítésében meg ne akadályoztassanak.

A térképre vetve szemünknek vagy ethnographiai viszonyainkat mérlegelve, önként felmerül, hogy Kolozsvár közelebb esik a Királyhágóhoz; e hazarész közepén Maros-Vásárhely fekszik termékeny, népes, stratégiai szempontból is fontos és vidékén a Maros mellett Nagy-Enyed missziója fontosságúul elég lesz felhoznunk azon szomorú érvet, hogy a haza ellenei egy a régebbi mult, vagy közelebbi időben is ezen város elpusztulását, kiirtását első teendőjüknök tartották.

Az ősök gyakorlati politikai érzékük és bölcs előrelátásuknál fogva — még abban az időben is, a midőn Kolozsvár Erdély fővárosa, a kormányzó és kormányzóék székhelye volt — Nagy-Enyed és Marosvásárhely városok sorsát és javát előmozdítani az állam céljaival megegyezően találták, hogy Nagy-Enyed Alsó-Fehérmegye praetoriális egy lovasezred törzskara állandó székhelyeül és a Bethleni főtanoda letelepedésül szolgáljon, Marosvásárhelyt, ez ősz székei fővárosban pedig a kir. tábla, közügyek igazgatását helyezték el, mely műveleteik által ezen városok 1848 előtt virágzásnak, előhaladásnak indultak, az előbbi ugyazólva Erdély kis Athenévé, az utóbbi pedig a haza ifjúsága, a királyi táblai karok kiképzetésüi gyűléshelyeül, — ugyazólva a haza szívéül szolgált.

Speciális székei szempontból is tekintve, ez a székei város adott irányt a székei elem természetes rendeltetése, e haza belső részeiben kitélepedésének; ezek váltak ezen nemzeti processus elősegítő eszközeivé.

1848. után ezen városok, — a mint Kolozsvárral történt, állami ugy magán uton is elhanyagoltattak, főleg N. Enyed, törvényszéke elvétele, az ottani női fogda megszüntetése és a Bethleni főtanoda szellemi és anyagi hanyatlása, elnéptelenedés miatt alásüppedt, alásüppedt előbbi virágzó állapotáról.

M. Vásárhelyt a régi kir. tábla direkturatus megszüntetése a királyi táblai kar feloszlása nagyban megváltoztatta, az 1876-iki nagygés legszébb épületei nagy részét pusztította és vagyonosabb köz áldozatra képebbes osztályát sujtotta, minden természeti kedvező viszonyánál fogva az állam részéről más gondossággal nem részesített, minthogy az ujonnan alakult kir. tábla törvényileg kebelében meghagyott, a melyből az érintett vezércikk az igazság kiszolgáltatás javítása cége alatt mostan megfosztatni és annak székhelyeül Kolozsvárra áttételét javálja.

Ezen jelzett minden Ároni központosításnak a két haza rész egyesítése után tulajdonképpen nincsen is értelmes és csak a seperativistic vágyakat költethi fel, de nincsen értelme Kolozsvárnak a neki ugyazólva kül érdejeül vagy a nemzet zömével összeköttetésül szolgáló városok többek közt N. Enyed és M. Vásárhely rovására és súlyedése irányzó ezen törekvéseknek és nagy tévedésnek tekintjük a speciális erdélyi akár a Kolozsvári érdekek sulypontját kizárólag Kolozsvárt, figyelem és tekintet nélkül az érintett vagy közelébe eső városok sorsára keresni.

Am legyen Kolozsvár e hazarész fellegvára, de ha annak két érdekeit sorra ledönteni alásüppedni engedjük, nem csak a minden Áron metropolitá emelt Kolozsvár körüli sivatagot fogjuk emelni, hanem egyuttal alkotmányunk helyreállítása után előállott és nagymérvű székei kívándorlást is elő segítené, a mi állampolitika nem lehet és a melyen nem egyes vándor gyűlések elhangzó dictiói, az eddig a székegyföldön még nagyobb mérvben meg volt politikai jogok szabad gyakorlathatása, — hanem e hazarész gazdasági kereskedelmi és pénzforgalmi viszonyai állam utoni felkarolása és tekintetbe vétele által fog lehetőségessé válni segíteni.

A székegyföld csak a m. vásárhelyi szárnyonál által van magában nagy előnyöket foglaló és ipara közvagyonosodásra akkora átváltoztatás hatással bíró vasúti forgalommal összeköttetésbe, mint Naszód vidékének iskolai célokra milliókat érő állami revindicált havasok nem adtak át számára, katonai szempontból is M. Vásárhely a honvéd parancsnokság, idecálit főhelyül nem választat és ha most a kir. táblát is az ezzel összeköt

tetésben levő szellemi és pénzforgalmi előnyöket is kivesszük, kétségtelemné válik, hogy ezen ősz székei város, a hol egykor az ő székei örökösödési törvényeket hozták, amelyhez a székei anynyi történelmi esemény és kegyelet fűzi N. Enyedhez, hasonlóan alább szállani és a székei, mely Csíktől elkezdve áruival piacunkat szokták felkeresni, bennebb a csiki havasok közé szorítják viszsza, vagy még azontul, a hol már is annyian olvadtak fel idegen nemzetiségben és örökre elveszték nemzetünkre nézve.

Szorult pénzügyi viszonyaink és anyagi helyzetünk is, valamint a n. enyedi főtanoda áthelyeztetésénél előfordul, a kir. tábla transferáltatása nem engedethetik meg a midőn a ki. táblának itteni M. Vásárhelyt néhai gróf Kendefi Eleknek Bethlen Krisztina urnő ajándékozásából a város legszebb és értékesebb és oly tulajdon palotája van, a milyennek használatáért Kolozsvárt az állami kincstárnok évenként sok ezreket kelletik minden igaz ok nélkül kiadni és még sokkal többeket ha olyat megszerezni vagy építtetni akar állandóan.

A felhozott okokból köz- és hazai szempontok és viszonyokból kifolyólag a szellemi előhaladást pénz, forgalmat előidőző köz intézmény és hatóságok Kolozsvárra merov központosítását mint egy emberi szervezet egész részét túl tengését az egészre nézve betegség és feloszlással járó állapotának tekintjük a haza megtámadatása vagy más könnyen előforduló eshetőségek között az egészet illető, de egy helyre összesített vagyonezték, okiratok megkárosítását megsemmisülését mint egy provokálnak és végzetesebbnek.

Egymagára nézve is Marosvásárhely Kolozsvár után a legnagyobb város, a Királyhágón innen nemcsak tulajdon 13-14 ezer lakossága, népes és termékeny közvetlen vidéke, hanem mint fennebb is említett, — Csíktől elkezdve több mint 200 ezer székei piacának szolgált és nem is épen olyan kicsiny és elhagyott, mint az érintett vezércikkben áll; mert habár nincsen is állami uton felállított egyeteme, nagy fizetéssel ellátott nagyságos tanárai, itt is vannak tanintézetek és olyan tanárok, a kiknek elődjei: egy Antal, egy Bolyai, egy Molnár, egy Dózsa, egy Bodola a nevelés, e haza emelésére érdemeket szereztek és fényt árasztottak, ha nincs is muzeuma és nem volt egy gr. Mikója, de volt egy gróf Teleki Sámuel, a ki e hazában az első könyvtárt állította fel városunkban és gazdagon dotálva adta át a közhazának; ha nincsenek is jelenleg pártfogoló főuraink, nincsen állandó színházunk, e város is ezen főuraink közszönte a mult század végén és e század elején tett magánépítkezéseit, mulató helyeit, — itt ütötte fel azok pártfogolása alatt előbb a magyar színészet állandó sátorát és a magyar irodalmi társaság Aranka György vezetése alatt működött, mely most „Kemény Zsigmond társaság” címe alatt jobbjaink működésével, mint Phoenix hamvából megújult. Főleg van egy áldozatra kész, előre törekvő polgárság, képviselő testülete és tanácsa, mely a magyar honvédség nyári gyakorlati helyeül szűk és legértékesebb határa nagy részét ingyen áthozsotta, honvéd-laktanyákat adott és szerelt fel hazafiságból ingyen és a város emelésére külsínja és kellemesebb tételére évenként tetemes költségeket fordít, az 1876-ik évben dult nagy tűzvész után az elégett házsorok helyett biztosabb, díszesebb és használhatóbbakat építtetett fel, egy szóval minden állami vagy magán pártfogolás, segély nélkül alkalmassá és méltóvá tette e hazában őt megillető helyre és tekintetkre.

Csernátóni M.

Földmívelésünk érdekében.

A rétmívelés kérdése egy oly tárgy, mely nagy fontosságánál fogva valóban meg is érdemli, hogy mind a magán-, mind pedig a nyilvánosság emberei vele behatóan foglalkozzanak. Különösen áll ez hazánkban, hol a nem régt multban még általános divott primitív gazdálkodási rendszer nyomait ép a rétmívelés terén találjuk fel leginkább. Mig a szántóföld ereje fenntartásának kiváló fontossága, nemcsak a theoraii téren hangoztatik országszerte, hanem az előrehaladó gazdák: a szót: (ugy a hogy bírák) tetté változtatni törekednek, addig a rétek okszerű trágyázása s kezelése, általában a helyes rétmívelés ismerete gazdánkban mindaddig hiányzik.

Tisztelet az igen csekély és gyér kivételnek; de gazdánk között általánosságban van elterjedve azon gondolat vagyis gondatlanság, hogy a rétet azért van teremtve, hogy kaszáltassék, legeltessék, s a szántóföldek gazdagítására szolgáljon!

S ily nézetekből indulva ki, a rétek a rozsz kezelés folytán csakhamar a legsíralmasabb állapotba jutnak. A rétek termése — s termőképessége — hacsak a jószágos természet nem viseli gondját — folyton apad — s magával sodorja lefelé a szántóföldeket is.

Egyesek, nagyobb áldozat hozatal nélkül is, hathatónak réteik feljavítására; szabadon az erre vonatkozó javaslatokra néhány megjegyzést kockáztatunk.

A kosarazás általi trágyázást a réten — mely sokak által ajánlatik e célra, nem tartom minden esetben kivethetőnek. Az ily felültrágyázások csak akkor hatnak igazán, ha oly időben foganatosíttatnak, midőn elegendő nedvesség jelenléte a trágya-

Szotyori Nagy Károlynak elveszett közelebről egy 6 éves nöstény kopója.

Főbb ismertető jelei: a kutya kised és gyenge testalkatú, homloka és melle fehéres, hátulso lábain ketős kis köröm (u. n. „sarkantyú”) és szembetünő vékony farka van. Neve a kutyának „Lámpás”, hangja vékony, csengő.

A tulajdonos a megtalálónak, vagy biztos utbagazítónak 20 frt jutalmat biztosít.

Szépség!!

Az arcszin fiatal üdesége!

Felülmulhatatlan és nélkülözhetlen szappannak bizonyult be és általánosan elismertett hölgyek és urak által a kitűnő párisi Dr. LEJOSSE-féle

SAVON RAVISSANTE;

ez a legjobb és leghíresebb mosdószappan a világon; a ki egyszer megkíséztette, az soha többé nem használ más szappant.

A hatás biztosítottatik. — Egy darab ára 50 kr. —

Felülmulhatatlan bőrszépítő szernek lett a hölgyvilág által általánosan elismerve a hivatalosan megvizsgált, kitűnő, ártalmatlan, valódi

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE től Párisban.

Ezen világhírű bőrtisztító szer között leghiresebb és leghatásosabbnak bizonyult szepők, napégés, rezesség, sárga foltok, valamint minden bőrtisztatlanság biztos eltávolítására. A RAVISSANTE az arcszinnek feltűnően szép, halvány rózsaszínű, bársonyszerű fiatal üdösséget ad, a bőrt és kezeket vakító fehérségűvé és gyöngéddé teszi, hűsítő és felüdítőleg hat a gyöngéd bőrt szerző a legkésebbi öregségig.

Budapestben valódi minőségben kapható: Török József gyógyszerész urnál király-utca 7. sz. Sepsi-Szentgyörgyön Otves és Beteg urak gyógyszerárában.

Nagy eredeti üvegtok ára 2 frt 50 kr.

Kis „ ” „ ” 1 frt 50 kr.

Központi szétküldési raktár: Schwarc Henrik-nél, (Budapest, muzeum-körút 41. sz.) 5—50

Az előpataki

1—3

ásványforrások

haszonbérletet Előpatakon

Goldstein Abrahám s fia Jakab

birják.

Kéretik tehát a t. közönség, szíveskedjenek megrendeléseiket ezen cég alatt megtenni.

Ide intézendők egyszersmind minden pénzküldemények is.

Specialitások

3—

Enders J. N. központi üzleti irodájából Neutitscheinban.

A megrendeléseknek azonnal elég tétetik. — A pénzek bérmentesen kéretnek.

Valódi, ó SÓS BORSZESZ (Franzbranntwein) legjobb minőségű. Egy palack 70 kr. Csomagolásért 10 kr számítottatik.

Valódi svéd dr. A. O. Werner-féle ÉLET-ESSENCIA. — Egy palack ára használati utasítással együtt 1 frt.

Az egészség fenntartása vagy helyreállítása, magas kor eléérése kétségen kívül majd minden embernek ohajtása; mert alig van valami szomorítóbb, mintha valakit majd eme, majd ama baj lép meg, vagy egész életét állandó betegségben kell eltöltenie s csak ritkán örvendhet egy-egy fájdalommentes óráknak. A ki tehát egészségét fenntartani vagy helyreállítani ohajtja: leginkább ajánlhatjuk dr. Werner-féle élet-essenciát.

Dr. J. C. Herbert-féle ERŐ-ESSENCIA az idegek s izmok erősítésére. — Egy palack ára használati utasítással 1 frt.

Ezen erő essenciát kivülül alkalmazák rheumatikus arc és izületi bántalmaknál, — ugyisintén fejfájás, szédülés, fulgadás, a keresztcsont fájdalma, a tagok gyengesége ellen, különösen nagy megerőltetés után; továbbá általános ideg- és testi gyengeség, hámorrhoidális fájdalmak, nemi szervek gyengesége, terméketlenség, géncagy-szédülés és általában olyan bántalmak ellen, melyek az idegrendszer gyengesége és túlfeszítése által idéztettek elő.

Egyedül valódi VAS-LIQUEUR. Egy palack ára használati utasítással együtt 1 frt.

Ezen liquer vastartalmánál fogva, kapcsolatosan a legjobb gyomorerősítő növényi kesernyékkel, az egészségre kitűnő hatással van, különösen az izom- és idegrendszer gyengesége, hiányos táplálkozás és vérképződés, vérszegénység, sápkór, scorbut, a typhus utóhaja, váltóláz (hideglelés) és nedvvesztesség esetében, különösen pedig a vérzés megszüntetésére és gyermekágyi bántalmaknál.

Schveici havasi növényekből készült GYOMOR-LIQUEUR, az ugyan. CSODA-LIQUEUR dr. H. Waltertől. Egy palack ára 1 frt.

Kitűnő gyógyszer gyomorhajok ellen, — ajánlja tanácsos dr. Müller Theodortól Berlinben.

LIQUEUR HYGIÉNIQUE. Palackja 1 frt 20 kr.

Ezen izletes, egészséges asztali liquer Dite de Raspail től a legkellemesebb ízű, elősegíti az emésztést s mint szűk, ges szer, egyetlen étkezéstől sem hiányozhatnék. Ha időnkint egy-két kanállal vesszünk belőle, nagyon jól fogjuk magunkat érezni.

Dr. John William eredeti FOG- és SZÁJBALZSAMA.

Egy palack ára használati utasítással együtt 80 kr.

Ezen szer gyógyhatású, rothadásmentes aromikus és erősítő gyógyszerekből készítettetik, a foghúsa nérvé éltető és erősítő hatása van s annak természetes pirosságot kölesönöz, tisztítja a fogakat s azoknak elefáncsont fehérségét, helyreállítja, mekádállyozza a fogak meglazulását és kihullását, elejét veszi az odvasodásnak s egyszersmind legjobb óvszer minden fog- és szájbetegségek ellen.

Valódi indiai HAJNÖVELO OLAJ (L'huile d'Indes véritable). Egy palack ára francia és németnyelvű használati utasítással együtt 70 kr.

Ezen világhírű haj-olaj nemcsak a gyöngye hajának ajánlható, hanem mindenkinek tik hajukat valamely betegség folytán elvesztették; használat után szép, timótt haj nő.

Dr. H. R. Vogel FORRADAST GYÓGYÍTÓ OLAJA. Palackja 1 frt.

Ezen olajból egy-két üveg elégéges, hogy a bőrsérüléseket teljesen meggyógyítsa. Ajánlható orvosoknak épenagy, mint laikusoknak.

Legjobb, legkitűnőbb és méregmentes POLOSKA-IRTÓ TINKTURA. Egy palack ára használati utasítással 60 kr.

POLLÁK MÓR

ujjonnan berendezett s sept. 1-én megnyitandó

KÖNYV- és IRÓSZERKERESKEDÉSÉT

ajánlja a t. ez. közönség becses pártfogásába.

Az üzlet minden e nembe vágó árucikkkel dúsan fel van szerelve; egyszersmind elfogad könyvekre megrendeléseket is, melyeket a t. cz. közönség bolti áron fog kapni. — Megrendelések elfogadtatnak minden, magyar és német nyelven megjelenő havi füzetekre is.

Üzlethelyiség a ref. kollegiumépületben.